

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних
відносин В.В.Третько

"30" серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія освіти

Назва

Галузь знань 01 – Освіта / Педагогіка
Спеціальність 017 – Фізична культура і спорт
Рівень вищої освіти Другий магістерський
Освітньо-професійна програма Фізична культура і спорт
Обсяг дисципліни 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** ОЗП.02.
Мова навчання українська
Статус дисципліни: обов'язкова (цикл загальної підготовки)
Факультет Міжнародних відносин
Кафедра Філософії і соціально-гуманітарних наук

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. РС			залік	іспит
О	Денна	1	1	4	120	48	30	-	15	-	75	-	-	+	-
О	Заочна	1	1	4	120	8	4	-	4		112	-	-	+	-

Програма складена В.В.Мудраков к. філос. н. В.В. Мудраков
Підпис(и) автора(ів) Вчений ступінь, звання, ініціали, прізвище автора(ів)

Схвалено на засіданні кафедри Філософії і соціально-гуманітарних наук

Протокол від "30" серпня 2020 р. № 1. Зав. кафедри Н.К. Петрук
Підпис Ініціали, прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин

Голова вченої ради факультету В.В. Третько
Підпис Ініціали, прізвище

2 Пояснювальна записка

Дисципліна «Філософія освіти» є однією із загальних дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальність 017 «Фізична культура і спорт». Роль філософії освіти у становленні фахівців магістерського рівня презентується як у теоретичній, так й практичній площині, а саме: поглибленні абстрактно-теоретичної аналітики про сутність і шляхи та особливості розвитку освіти; формуванні у майбутніх фахівців-педагогів культури філософського мислення, уміння осмислювати цілі й сенс власної діяльності та тих проблем, що її супроводжують, а також навичок швидко та нестандартно їх вирішувати.

Пререквізити: вихідна;

Кореквізити: акмеологія фізичного виховання і спорту; комплексна курсова робота з проблем фізичної культури і спорту; переддипломна практика; кваліфікаційна робота; атестаційний екзамєн.

Мета дисципліни: формувати самостійне, творче мислення через засвоєння теоретичних та методологічних засад сучасної освіти; засвоєння і застосування методу філософської рефлексії в освіті; поєднати фундаментальну професійну підготовку слухачів з сучасними філософсько-світоглядними уявленнями про зміст, засоби і форми навчального процесу, роль його суб'єктів.

Предмет дисципліни. Філософська аналітика проблемного поля освіти.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання з ключових проблем освітньої галузі, а також уміння аналітично та критично об'єктивувати та вирішувати проблемні моменти освітнього процесу шляхом втілення філософських методологій.

Відповідно до **Освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності. ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними; ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; ФК9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

програмні результати навчання. ПРН5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти; ПРН6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію; ПРН8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів; ПРН9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: характеризувати основні історіософські підходи до розуміння феномену освіти, вміло формулювати розв'язувати проблеми філософсько-освітнього характеру, визначати навчально-виховні проблеми, досліджувати напрямки педагогічної онтології, втілювати духовно-ціннісні пріоритети, концептуалізувати основні засади логіки, етики та естетики у освітньому процесі, володіти категоріальним апаратом філософії освіти, володіти методологією науково-філософського пізнання, а відтак підбирати методи та визначати прийоми навчання відповідно до мети й організаційної форми діяльності; розрізняти й узагальнювати професійний досвід; проектувати власну педагогічну систему застосовувати нестандартні форми та методи контролю; обирати стратегію навчання відповідно до концептуальних положень; налагоджувати конструктивну педагогічну взаємодію.

Зміст навчальної дисципліни: Освіта як предмет філософської рефлексії. Філософсько-освітня пропедевтика. Онтологічні проблеми у предметному полі філософії освіти. Аксиологічні проблеми у предметному полі філософії освіти. Сучасні напрямки філософії освіти. Філософські засади управління системою освіти. Культуротворчий потенціал освіти.

3 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. заняття	СРС	лекції	практ. заняття	СРС
	<i>Перший семестр</i>			<i>Перший семестр</i>		
Тема 1. Освіта як предмет філософської рефлексії	4	2	10	2	2	14
Тема 2. Філософсько-освітня пропедевтика	4	2	12			14
Тема 3. Онтологічні проблеми у предметному полі філософії освіти	6	3	11			20
Тема 4. Аксиологічні проблеми у предметному полі філософії освіти	4	2	10			20
Тема 5. Сучасні напрями філософії освіти	4	2	10	2	2	14
Тема 6. Філософські засади управління системою освіти	4	2	10			14
Тема 7. Культуротворчий потенціал освіти	4	2	12			16
Разом за 1-й семестр:	30	15	75	4	4	112

4 Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
<i>Перший семестр / Перший семестр</i>			
1	ОСВІТА ЯК ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ Екзистенцій на криза особистості в контексті проблем сучасного суспільства. Освіта як важлива соціокультурна детермінанта становлення особистості. Філософія освіти, основні функції і завдання. Міждисциплінарний контекст філософії освіти. Проблеми сучасної філософії освіти. Літ.: [1], с. 17-23; [2], с. 35-43; [9], с. 3-16	4	1

2	ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНЯ ПРОПЕДЕВТИКА Давньосхідна та антична філософсько-освітня парадигма. Філософсько-освітня думка європейського середньовіччя. Гуманізм як альтернатива середньо вічної схоластики в епоху Ренесансу. Філософія навчання і виховання в західноєвропейському Просвітництві. Західноєвропейська філософія освіти XIX-XXст. Філософія освіти в українській філософській думці. Літ.: [2], с. 21-26; [6], с. 3-16; [15], с. 37-70; [11]; [12], с. 20-30; [18], с. 50-53.	4	
3	ОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ У ПРЕДМЕТНОМУ ПОЛІ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ Теоретичне обґрунтування педагогічної онтології. Час і простір в освітніх процесах. Світоглядний плюралізм і його вплив на сучасну освіту. Літ.: [2], с. 43-54; [5], с. 412-572; [22], с. 48-54.	6	
4	АКСІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ У ПРЕДМЕТНОМУ ПОЛІ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ Проблема цінностей в освіті і вихованні. Філософське обґрунтування розвитку особистості. Гуманізм і освіта Літ.: [1], с.23-27; [6], с.48-54; [1], с.52-63; [2], с.42-55; [3], с. 5-9; [8], с. 13-19; [20], с. 23-27.	4	1
5	СУЧАСНІ НАПРЯМИ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ Філософські основи діалогової взаємодії основних суб'єктів освіти. Система філософських принципів субстанціональної єдності і діалогової згоди як мінімальна базова основа сучасної освіти. Сутність синергетичної парадигми філософії освіти. Літ.: [1], с.52-63; [2], с.42-55; [6], с. 109-186; [14], с. 59-75; [17], с. 37-40; [19], с. 72-77	4	
6	ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОСВІТИ Природа, сутність та зміст управління системою освіти. Новітні тенденції управління освітою. Літ.: [2], с.43-68; [4], с. 104-142; [10]; [8]; [16], с. 232-249; [22], с. 48-54.	4	2
7	КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСВІТИ Система освіти як культурний посередник. Менталеутворююча функція освіти. Літ.: [4], с.58-63; [5], с. 58-63; [10]; [13], с. 197-211; [16], с. 232-249.	4	
Разом за семестр:		30	4

4.2 Зміст семінарських занять

Перелік практичних занять для студентів денної та заочної форми навчання

№ з/п	Тема лабораторного заняття	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
Перший семестр / Перший семестр			
1	Освіта як предмет філософської рефлексії Літ.: [1], с. 17-23; [2], с. 35-43; [9], с. 3-16. Проблемне завдання №1 (Moodle ХНУ).	2	2
2	Ідеї освіти в історії філософії Літ.: [2], с. 21-26; [6], с. 3-16; [11]; [12], с. 20-30; [18], с. 50-53.	2	

	Проблемне завдання №1 (Moodle ХНУ).		
3	Онтологічні та антропологічні засади освіти Літ.: [2], с. 43-54; [5], с. 412-572; [22], с. 48-54. Проблемне завдання №1 (Moodle ХНУ).	3	
4	Аксіологічні засади освіти Літ.: [1], с.23-27; [6], с.48-54; [2], с.42-55; [3], с. 5-9; [20], с. 23-27. Проблемне завдання №1 (Moodle ХНУ).	2	2
5	Актуальні проблеми філософії освіти Літ.: [1], с.52-63; [6], с. 109-186; [14], с. 59-75; [17], с. 37-40; [19], с. 72-77 Проблемне завдання №1 (Moodle ХНУ).	2	
6	Філософські засади менеджменту в освіті Літ.: [2], с.43-68; [4], с. 104-142; [10]; [8]; [16], с. 232-249; [22], с. 48-54. Проблемне завдання №1 (Moodle ХНУ).	2	
7	Культуротворчий потенціал освіти Літ.: [4], с.58-63; [5], с. 58-63; [10]; [13], с. 197-211; [16], с. 232-249. Проблемне завдання №1 (Moodle ХНУ).	2	
	Разом за семестр	15	4

4.3 Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуального науково-дослідних завдань тощо.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми навчання

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
	<i>Дев'ятий семестр / Одинадцятий семестр</i>	Денна форма
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1-2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття №1. Видача індивідуального завдання.	10
3-4	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 2. Робота над індивідуальним завданням.	12
5-6	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 3. Робота над індивідуальним завданням.	11
7-8	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 4. Робота над індивідуальним завданням; Підготовка до тестування з тем 1-4.	10
9-10	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 5. Робота над індивідуальним завданням.	10
11-12	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного	10

	заняття № 6. Підготовка до захисту індивідуального науково-дослідного завдання.	
13-15	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 7. Підготовка до тестування з тем 5-7.	10
	Разом за 1-й семестр:	75

На самостійне опрацювання студентів у першому семестрі виноситься перелік текстів (першоджерел), з якого вони обирають один та реферують (за визначеним алгоритмом) в обсязі 9-10 сторінок і захищають його на 12-ому тижні. Керівництво самостійною роботою та виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій в позааудиторний час.

4.4 Тексти (першоджерела) для виконання індивідуальних завдань для студентів денної та заочної форми навчання

1. Арендт Х. Між минулим і майбутнім / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2002. – С. **181-204**.
(http://1576.ua/uploads/files/7079/Arendt_Mizh_mynulym_i_maibutnim.pdf)
2. Кант І. «О педагогике»: перевод и комментарий
(https://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/kant/pedag.php)
3. Ридингс Б. Университет в руинах [Текст] / пер. с англ. А. М. Корбута; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М.: Изд. дом Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2010. – С. **90-114**.
4. Ортега-и-Гассет Х. Миссия университета / Х. Ортега-и-Гассет; пер. с исп. М.Н. Голубевой; ред. перевода А.М. Корбут; под общ. ред. М.А. Гусаковского. – Мн.: БГУ, 2005. – С. **15-65**.
(<https://studfile.net/preview/6208376/>)
5. Хайдеггер М. Самоутверждение немецкого университета / Пер. с нем. В. Бибихина, примеч. Ф. Федье // Историко-философский ежегодник. – 1994., М.: Наука, 1995. С. **298-304**.
6. Деррида Жак Университет глазами его питомцев
(<https://magazines.gorky.media/oz/2003/6/universitet-glazami-ego-pitomczev.html>)
7. Кант И. Спор факультетов (https://raex-rr.com/third_mission_project/classic_articles/Kant)
8. Бен-Девид Джозеф Роль ученого в обществе // Джозеф Бен-Дэвид; пер. с англ. А. Смирнова. – М.: Новое литературное обозрение, 2014. – С. **302-328**.
9. Кізіма В. Нова освіта для нової людини // Філософія освіти 2005. – № 2 – С. **36- 61**.
10. Табачковський В. Філософсько-антропологічна рефлексія та її освітянське заломлення // Філософія освіти 2005. – № 2 – С. **110-126**.
11. Баумейстер А. «Університет майбутнього — це коли навчання не закінчується»
(<https://theukrainians.org/andriy-baumeister/>)
12. Кларк Ч. Якими мають бути сучасні університети?
(<https://life.pravda.com.ua/society/2019/07/30/237658/>)
13. Кебуладзе В. Місія сучасного університету: про виші як наукові інституції та найефективніші варіанти їхньої трансформації (<https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/misiya-suchasnogo-universytetu>)
14. Рансьєр Ж. Учитель-незнайко. П'ять уроків із розкріпачення розуму. – К.: Ніка-Центр, 2016. – С. **35-58**. / С. **120-163**.
15. Робінсон К. Освіта проти таланту. Сила творчості. – Львів: Літопис, 2017. – С. **21-98**.

5 Технології навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій навчання, зокрема, лекції проводяться словесними методами з використанням засобів візуалізації навчального матеріалу, а практичні заняття – шляхом розв’язування проблемних завдань, проведенням бесід, дискусій, реферативних оглядів з питань плану заняття, підготовка фіксованих виступів, творчих завдань, і мають за мету – розвиток у студентів аналітичного та критичного мислення.

6 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також впродовж атестаційного тижня (тестування, захист індивідуальних завдань), встановлених робочим планом дисципліни.

Семестровий контроль визначено формою заліку, оцінка за який визначається як середньозважена з усіх видів роботи.

7 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення індивідуальних завдань.

Оцінюючи усні відповіді та письмові роботи студентів, потрібно зважити на основні вимоги до знань, умінь, навичок, а також на їхні індивідуальні особливості; стимулювати їхню самостійність.

Оцінка “**відмінно**” ставиться тоді, коли знання студентів повністю відповідають названим вище вимогам до знань, умінь і навичок.

Оцінка “**добре**” ставиться за не досить повне висвітлення деяких фактів, одне-два істотні порушення послідовності викладу матеріалу та окремі неточності.

Оцінка “**задовільно**” ставиться, якщо виявлено правильне, але не глибоке розуміння матеріалу, допущені істотні порушення послідовності викладу, неточності в роботі та висвітлені фактів.

Оцінка “**незадовільно**” ставиться за невміння будувати міркування, обґрунтовувати його змістом навчального матеріалу.

Оцінюючи відповіді, окрім названих вимог, слід зважити на переконливість і аргументованість розкриття теми, наявність задуму, повноту й оригінальність його вміння, композиційну структурність та завершеність відповіді.

Кожний вид роботи оцінюється за **національної чотирибальною** шкалою. Підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав залік, вважається невстигаючим.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота							Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік)
I семестр										
Практичні заняття:							Тестовий контроль:		Реферат (ІЗ)	Підсумковий контрольний захід
1	2	3	4	5	6	7	Т 1-4	Т 5-7	Т 1-15	
ВК: 0,4							0,2		0,4	0

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт, ІЗ – індивідуальне завдання.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік)
<i>I семестр</i>							
Практичні заняття:				Тестовий контроль:		Контрольна робота	Підсумковий контрольний захід
1	2	3	4	T 1-4	T 5-7	T 1-15	
ВК: 0,2				0,4		0,4	0

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт, ІЗ – індивідуальне завдання.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний блок тестів (1-4 теми; 5-7 теми) складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється ваговим коефіцієнтом у відповідності до тематики питання.

На тестування відводиться 20 хвилин. Студент проходить тестування в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатне для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

8 Питання для самоконтролю студентів денної та заочної форм навчання

1. Філософія освіти як практична філософія, її зв'язки з іншими науками.
2. Антична філософсько-освітня парадигма та її особливості.
3. Філософсько-освітня думка європейського Середньовіччя.
4. Світ і людина в східній і західній парадигмах християнської філософії освіти.
5. Гуманізм як альтернатива середньовічної схоластики.
6. Педагогічна антропологія, модель нової освіти, метод обґрунтування істини і спростування помилок у філософії освіти XVII ст.
7. Філософія навчання і виховання в західноєвропейському Просвітництві XVIII ст.
8. Німецька класична філософія освіти.
9. Трансформації поглядів представників німецької класичної філософії на сутність та призначення освіти і виховання у класичному і догматизованому варіантах марксизму.
10. Позитивістська педагогіка як спроба створення науково-позитивної альтернативи філософії освіти.
11. Біхевіоризм, прагматизм і питання мети шкільного навчання та освіти.
12. Освіта як формування людини і „надлюдини”.
13. Навчання як освоєння явищ та процес їх „переживання” у світі.
14. Основні теоретичні конструкти європейської та американської філософії освіти і виховання.
15. Антропологічний і комунікативний поворот у сучасній західній філософії освіти.
16. Філософія освіти у ситуації постмодерну.
17. Роль братських шкіл і Києво-Могилянської академії у становленні філософсько-педагогічної думки в Україні.
18. Філософія освіти Г.Сковороди.
19. Філософсько-освітні ідеї М.Максимовича, В.Антоновича, О.Новицького, П.Юркевича, І.Пирогова.
20. Українська ідея, освіта і виховання у творчості вітчизняних філософів – представників української діаспори (Д.Донцов, Г.Ващенко та ін.).
21. Поняття освітньої і виховної дійсності.
22. Норми і цінності в освіті і вихованні.
23. Світоглядний плюралізм і його вплив на сучасну освіту і виховання.
24. Людяновимірність педагогічного буття, його антропологічна інтерпретація.
25. Національна ментальність та її вплив на освіту і виховання.
26. Специфіка педагогічного пізнання та проблеми прогнозування і передбачення основних тенденцій розвитку освіти та виховання.
27. Філософське обґрунтування освітніх і виховних стратегій реформування системи освіти.
28. Освіта і виховання як чинники соціальних трансформацій та культуротворчості.
29. Вища освіта у контексті сучасних соціокультурних трансформацій.
30. Філософія освітянського менеджменту.

9 Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Філософія освіти» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою:

1. Філософія освіти : навчальний посібник / за наук. ред. академіка В. П. Андрущенка [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 342 с.
2. Пономарьов О.С., Костира І.В. Практикум з філософії освіти: навчально-методичний посібник. – Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 104 с.
3. Філософія освіти: плани семінарських занять та методичні вказівки щодо їх проведення для студентів усіх напрямів підготовки / В. В. Мудраков, С. М. Козаченко, Н. В. Лютко. –

Хмельницький: ХНУ, 2017. – 75 с.

4. Нич Т. В. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни “Філософія освіти” (для магістрів). – К.: МАУП, 2007. – 14 с

10 Рекомендована література

Основна

1. Андрущенко В.П. Філософія як теорія і методологія розвитку освіти // Філософія освіти ХХІ століття: проблеми і перспективи. Збірник наукових праць за матеріалами методологічного семінару, 22 листопада 2000р.: – Вип.3. / За ред. В.Андрущенка. – К.: Знання, 2000. – С.17-23.
2. Андрущенко В., Лутай В. Про концептуальні засади філософії освіти України // Практична філософія. – 2004. – №2. – С. 35-43.
3. Арцишевський Р.А. Вихідні засади світоглядної освіти // Проблеми філософсько-світоглядних основ концепції розвитку освіти та навчання: Зб. наук. та наук.-метод. праць за матеріалами Всеукраїнської наук.-практич. конференції 12-13 травня 1999. – Луцьк: Ред.-вид. відділ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім.Лесі Українки, 2000. – С.5-9.
4. Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник. – Київ, 2010. – 164с.
5. Бичко І. Українська ментальність і проблема гуманітаризації національної вищої освіти // Розбудова держави. – 1993. – №3. – С.58-63
6. Гершунский Б.С. Философия образования для ХХІ века (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций). – М.: Совершенство, 1998. – 608с.
7. Гессен С.И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию / Отв.ред. и сост. П.В.Алексеев. – М.: Школа-Пресс, 1995. – 448с.
8. Горбунова Л. Можлива відповідь освіти на виклик Аfte-постмодерну //Вища освіта України. – 2002. – №2. – С.13-19.
9. Делор Ж. Образование: необходимая утопия // Педагогика, 1998. – №5. – С.3-16.
10. Ешпл Майк В. Культурна політика і освіта / Пер. з англ. – К.: Веселка, 2002. – 158с.
11. Закон України “Про вищу освіту”//Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання. За заг. ред. А. П. Зайця, В. С. Журавського. – К.: ФОРУМ, 2003. – С. 175-231.
12. Кізіма В. Ідея та принципи постнекласичної освіти // Вища освіта України. – 2003. – №2. – С.20-30.
13. Клепко С.Ф. Українська царина філософії освіти // Практична філософія. – 2001. – №1. – С.197-211.
14. Култаєва М. Футурологічні розвідки сучасної філософії освіти: теоретичні побудови та проблеми їх здійснення (стаття друга) // Філософська думка. – 2002. – №5. – С.59-75.
15. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти: Навчальний посібник. – К.: Центр “Магістр-S” Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256с.
16. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті // Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання. За заг. ред. А. П. Зайця, В. С. Журавського. – К.: ФОРУМ, 2003. – С. 232-249.
17. Предборська І. Постнекласичні ін(тер)венції в освітньому дискурсі // Вища освіта України. – 2003. – №2. – С.37-40.
18. Романенко М.І. Становлення філософії освіти: на перетині філософії та педагогіки // Персонал. – 2004. – №6. – С.50-53.
19. Романенко М.І. Сучасна філософсько-освітня парадигма як відображення глобальних соціокультурних трансформацій // Практична філософія. – 2004. – №2. – С.72-77.
20. Савченко О. Ціннісні орієнтації шкільної освіти // Філософія освіти ХХІ століття: проблеми і перспективи: Зб. наук. пр. за матеріалами методологічного семінару, 22 листопада 2000р. – Вип.3/ За ред. В.Андрущенко. – К.: Знання, 2000. – С.23-27.

21. Фрейре Пауло. Педагогіка свободи: етика, демократія: громадянська мужність// Пер. з англ. – К.: Вид. дім КМ Академія, 2004. – 124с.
22. Шевченко В. Філософоцентризм освіти і синергетика навчання // Вища освіта України. – 2003. – №3. – С.48-54.

Додаткова

1. Бондаревская Е. В. Личностно-ориентированное образование как прогностическая модель педагогической культуры XXI века: [Из опыта работы ряда средних школ г.Ростова] // Инновационная школа. – 1998. – Кн. 2. – С. 14-20.
2. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций). – М.: Изд-во “Совершенство”, 1998. – 608 с.
3. Зязюн І. А. Гуманізм освіти ХХІ століття: філософський і психологічний аспект // Теорія і практика управління соціальними системами. – Харків: НТУ “ХПІ”. – 2002. – № 2. – С. 24-35.
4. Крижко В. В. Аксіологічний потенціал державного управління освітою. Навч. посібник / Крижко В. В., Мамаєва І. О. – К.: Освіта України, 2005. – 194 с.
5. Огневюк В. О. Освіта міжпарадигмального періоду // Нова парадигма. – 2006. – № 50. – С. 36-48.